

Programma Summerschool

'Afrikaanse- en Latijns-Amerikaanse filosofie: Over menswaardigheid, tijd en (eco)verbondenheid'

Docent: Renate Schepen
met gastsprekers

Woensdag 13 juli t/m zondag 17 juli 2022

Woensdag 13 juli	Verbondenheid
09.45 uur	Aankomst met koffie/thee
10.30 uur	Kennismaking en introductie: menswaardigheid, tijd en (eco)verbondenheid
11.15 uur	Koffie/thee
11.30 uur	Afrikaanse filosofie en diversiteit Klassieke Afrikaanse filosofie, binaire complementariteit en het waarderen van verschillen vs. oppositioneel denken. De Nigeriaanse filosoof Sophie Oluwole toont in haar werk de overeenkomsten en verschillen van tijdgenoten Socrates en Yoruba filosoof Orunmila.
12.30 uur	Lunch in het restaurant
14.00 uur	Inleiding: Pre-Columbiaans denken en verbodenheid met de natuur Door het denken van Maya's, Inca's en Azteken te bestuderen, krijgen we andere inzichten over 'tijd' en onze verhouding tot de natuur.
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Vervolg pre-Columbiaans denken
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner in het restaurant
20.00 uur	Dialogoog
21.30 uur	Einde programma van dag 1 / aan de bar

Donderdag 14 juli	Belichaamde filosofie en verbondenheid
Vanaf 07.00 uur	Ontbijt in het restaurant
09.30 uur	Performance Eva Kijlstra Eva geeft een fysieke vertaling aan wat ze opvangt in deze 'window of time' Verbinden van haar performance met een filosofische houding, die hoort bij een filosofie die context gebonden is en waarbij de omgeving en het lichaam ook een bron van kennis zijn.
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Ruimte voor eigen ervaring waarbij bosrijke omgeving een rol speelt. Zoeken naar verbondenheid met wat er nu is, zowel buiten als binnen het 'ik'. In de context van de natuur onderzoeken we 'hoe we denken' zonder daar een oordeel aan te koppelen. Vervolgens reflecteren we op wat dit betekent voor onze filosofische houding.
12.30 uur	Lunch in het restaurant
14.00 uur	Ubuntu filosofie Mogobe Ramose Ramosé doceerde aan universiteiten in België, Nederland, Zimbabwe, Ethiopie en Zuid-Afrika. In 2014 heeft Ubuntu de prijs voor het beste filosofieboek in Afrika gewonnen (Nigerian Philosophical Association). Vanuit deze filosofie leren we o.a. over menswaardigheid en eco-humanisme.
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Latijns-Amerikaanse filosofie: contextfilosofie Enrique Dussel
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner in het restaurant
20.00 uur	Film
21.30 uur	Einde programma van dag 2 / aan de bar

Vrijdag 15 juli	Menswaardigheid
Vanaf 07.00 uur	Ontbijt in het restaurant
09.30 uur	Het erkennen van kennis: o.a. Walter Mignolo (Argentinië) en Boaventura de Sousa Santos (Portugal)
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Latijns- Amerikaanse filosofie van Poma de Ayala (Peru) Begin 20ste eeuw raken opvattingen over goed bestuur van de Incas bekend door ontdekking van het manuscript van Poma de Ayala. In het denken van deze filosoof staat menswaardigheid centraal. Poma de Ayala leefde in dezelfde tijd als Descartes.
12.30 uur	Lunch in het restaurant
14.00 uur	Gastdocent Marthe Kerkwijk: 'God beveelt geen absurditeiten' – het rationalisme van de Ethiopische filosoof Zera Yacob (1599-1692) In 1667 schreef Zera Yacob een kort document met de titel <i>Hatata</i> . Het is tegelijkertijd de eerste autobiografie en het eerste filosofische essay in sub-sahara Afrika. In dit essay zoekt hij naar een rationele grond voor zijn geloof in God. Als methode gebruikt hij radicale twijfel, zoals zijn tijdgenoot Descartes (1596-1650) dat ook deed. Beide filosofen wisten niet van elkaars bestaan, maar de overeenkomsten zijn opvallend. De vragen die Yacob stelt – 'hoe kunnen we iets zeker weten? Hoe kunnen we weten wat moreel goed is?' – kennen we uit de moderne westerse kennisleer. Kan de moderniteit op verschillende plekken tegelijk ontstaan? Yacob biedt ons een uniek kijkje in de moderne Afrikaanse filosofie in de vroegmoderne tijd.
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Latijns- Amerikaanse filosofie van Poma de Ayala (Peru) Begin 20ste eeuw raken opvattingen over goed bestuur van de Incas bekend door ontdekking van het manuscript van Poma de Ayala. In het denken van deze filosoof staat menswaardigheid centraal. Poma de Ayala leefde in dezelfde tijd als Descartes.
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner in het restaurant
20.00 uur	Film
21.30 uur	Einde programma van dag 3 / aan de bar

Zaterdag 16 juli	Tijd en menswaardigheid
Vanaf 07.30 uur	Ontbijt in het restaurant
09.30 uur	Inleiding: Esthetiek en Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse filosofie
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Poëtisch denken Maria Zambrano
12.30 uur	Lunch in het restaurant
14.00 uur	Gastdocent Henk Haenen over Anton Wilhelm Amo (lichaam- geest) Amo Afer, een Afrikaan van Ghanese afkomst, promoveert in 1734 aan de Universiteit van Halle op een studie over Descartes. Hij gaat daarbij kritisch in op de verhouding lichaam-geest, zoals Descartes die voorstelt.
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Gastdocent Henk Haenen over Anton Wilhelm Amo (menswaardigheid) Amo's boek <i>De rechten van de zwarten in Europa</i> wordt door Verlichtingsfilosofen als Christian Wolff in het discours over menselijke waardigheid hoog gewaardeerd. Ook de bekende verlichte vorst Frederik de Grote van Pruisen is met Amo Afer goed bekend en nodigt hem uit aan zijn hof adviseur te worden. We bespreken Amo's betekenis voor het besef van universele menselijke (gelijk)waardigheid.
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner in het restaurant
20.00 uur	Film
21.30 uur	Einde programma van dag 4 / aan de bar

Zondag 17 juli	
Vanaf 07.30 uur	Ontbijt in het restaurant
09.30 uur	Wandeling
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Terugblik (een dialoog)
12.30 uur	Lunch in het restaurant
Aansluitend	Einde van de Summerschool